

ККУ; 3) наявність діяння, що містить ознаки корупції, що передбачено у ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»; 4) діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Виходячи з вищевикладеного, під корупційним кримінальним правопорушенням слід розуміти умисне суспільно-небезпечне діяння, що містить ознаки корупції, яке вчиняється спеціальними суб'єктами, за яке Кримінальним Кодексом України передбачено покарання.

Список використаних джерел

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: прийнята 31 жовтня 2003 р.; ратифікована Україною разом із заявами 18 жовтня 2006 р. URL: rada.gov.ua.

2. Цивільна Конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 174): прийнята 4 листопада 1999 р. у Страсбурзі.; ратифікована Україною 16 березня 2005 р. URL: rada.gov.ua.

3. Про запобігання корупції: Закон України редакція від 26.10.2022 № 1700-VII. URL: rada.gov.ua.

4. Кримінальний Кодекс України: Закон України редакція від 06.11.2022 № 2341-III. URL: rada.gov.ua.

5. Науково-практичний коментар Кримінального Кодексу України / Д.С.Азаров, В.К.Гришук, А.В.Савченко [та ін.]; за заг. Ред. О.М.Джужі, А.В.Савченка, В.В.Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. С. 44–47.

Мотлях Олександр Іванович,
завідувач наукової лабораторії
з проблем психологічного
забезпечення та психофізіологічних
досліджень ННІЗДН Національної
академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ВИЯВИ КОРУПЦІЇ В ПИТАННІ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ

Питання протидії корупції було і залишається для України одним із пріоритетних, не беручи до уваги ключову проблематику щодо стану в якому перебуває вітчизна у зв'язку із агресивними діями Російської Федерації й порушення нею територіальної цілісності й суверенітету нашої держави. Варто зазначити, що взятий курс Україною на антикорупційну боротьбу дав свої

позитивні результати. Значно зменшилося нарікань пересічних громадян на прояви цього негативного явища у різних секторах державного управління владою. Багатьох тих, які зловживали своїм посадовим становищем і займалися хабарництвом було виявлено і затримано «на гарячому», а також піддано юридичній, у тому числі кримінальній відповідальності. Частина «нечистих на руку» чиновників під тиском громадськості, проведених привселюдних процедур люстрації або ж під впливом страху за своє майбутнє самостійно, за власним бажанням, звільнилися із займаних ними посад щоб уникнути правосуддя, а ще частина – залишила Україну і виїхала за її межі в період першої фази воєнних дій. Наразі більшість із них знаходяться як у державі, яка нещодавно визнана Європейським парламентом державою-спонсором тероризму, так і в інших затишних місцях ближнього й дальнього зарубіжжя. Оцінюючи в цілому такий стан можна сказати, що з одного боку це добре, бо у такий спосіб відбувається самоочищення України від здирників, хабарників, зрадників і т.п. з іншого прикро, адже вони завдали значних збитків нашій державі і не понесли за свої негативні дії заслуженого покарання. Назагал радує одне – дорога в Україну таким особам практично закрита. Процедура їх повернення можлива, але дуже ризикована для них своїми наслідками.

Водночас, що ж ми маємо на тепер у питанні протидії корупції? Варто наголосити, що понад дев'ять важких місяців виснажливої війни для співвітчизників стали не тільки показовими у результатах воєнних здобутків наших захисників і захисниць, а й своєрідним індикатором у виявленні різного роду злочинців і «непорядних на руку людей», які у тій чи іншій мірі негативно проявили себе у консолідованому і цілеспрямованому на перемогу українському суспільстві. Громадяни нашої країни згуртувалися навколо основоположного питання – збереження української нації від знищення її ворогом і на будь-які негативні прояви ганебних своїми вчинками співгромадян реагують миттєво і радикально. Одним із таких реагувань є дії, пов'язані з корупцією у військовій царині. Нажаль, але час від часу лунають у суспільстві заяви щодо проявів хабарництва у питаннях мобілізації наших громадян стосовно їх призову для участі у воєнних діях по захисту держави від російської агресії. Такі факти мають місце у роботі окремих працівників військових комісаріатів у процесі організації мобілізаційних заходів громадян України, що підлягають призову на службу у воєнний час. Ініціаторами неправомірної вигоди є як працівники цих військових установ, так і самі

військовозобов'язані, які під різними приводами намагаються уникнути своєї мобілізації. Вони під виглядом непридатного до призову власного стану здоров'я (окрім реального), відтермінуванням у призові з огляду на підроблену броню (окрім справжньої), покровительством впливових родичів (що мають знайомство у військовому середовищі), чиновників та їх посадовому статусу (особливо у питанні рідних та близьких) тощо знаходять шпарини у роботі працівників військових комісаріатів і всіляко задобрюючи їх уникають своєї участі у обов'язковому, загальнодержавному процесі. Таких випадків зафіксовано в межах нашої держави небагато, але вони є і цим негативним діям, й особам, що їх вчинили, вже дана правова оцінка з боку компетентних військових інституцій, а також правоохоронних органів України. У спілкуванні із затриманими кожна із сторін намагається виправдати себе, перекладаючи відповідальність на протилежний бік. У котре наголошуємо, що юридична відповідальність є обоюдною як для хабарникадавця, так і хабарникоотримувача, окрім випадків, коли одна із сторін завчасно повідомила компетентних посадових осіб про провокацію щодо давання хабаря чи отримання неправомірної вигоди. Факт залишається фактом – негативна дія встановлена, зафіксована і має свої юридичні наслідки. Прикрим є те, що через необдумані дії однієї особи падає тінь на увесь колектив, де відбувся такий інцидент, адже загальнолюдський осуд нікуди не зникає. Як результат, знижується довіра до військових інституцій у суспільстві. Більше того, негативні вчинки одних осіб підривають авторитет інших військових, які чесно і віддано боронять рідну країну від агресивних дій ворога, при тому ризикуючи власним життям і здоров'ям.

Що ж до самих військовозобов'язаних, які у такий спосіб намагалися уникнути власної мобілізації, а також їх покровителів (якщо вони були), то вважаємо, що санкції юридичної відповідальності мають бути підсиленими, у зв'язку із запровадженою в нашій країні дією воєнного стану. Непереливки повинно бути всім тим, хто ганьбить славу і велич українського народу та його захисників, й тим, які займаються покровительством трусів і слабких духом осіб. Кожний чиновник чи інший посередник у такого роду негативних діях повинен усвідомлювати, що він є пособником у вчиненні злочину, за який він в обов'язковому порядку постане перед вітчизняним правосуддям.